

PROLOOG

Op een druilerige namiddag in de tweede helft van november was Julia Voorschot op weg naar het afgelegen huis dat ze een paar maanden eerder had betrokken, toen de gestalte van een onbekende vrouw voor haar opdoemde die haar handen met gespreide vingers door de lucht bewoog om Julia te waarschuwen of tot stilstand te brengen. Enigszins op haar hoede opende Julia het raampje van haar auto, maar nog voor ze een vraag kon stellen, had ze de situatie op de halfduistere bosweg al overzien.

De vrouw hield de wacht bij een donkerblauwe gezinswagen, die lukraak in de berm geparkeerd was. Tegen de achterruit kleefden vier kinderhanden en twee verschrikte gezichtjes keken haar met grote ogen aan. Vijftien meter verderop stond midden op de weg een man die zich, op het moment dat Julia uit haar auto stapte, uit een voorovergebogen houding

oprichtte. Hij begon haar kant op te lopen maar Julia ging hem al tegemoet terwijl ze naar haar telefoon tatte en rustig vroeg: 'Is hij dood?'

'We reden niet eens hard,' antwoordde de man. 'Dat kan hier ook helemaal niet. Ik geloof niet dat hij nog leeft.' Julia boog zich over de ree en probeerde zich af te sluiten voor de venijnige triestheid die bezit van haar wilde nemen. Het dier was kleiner dan ze verwacht had, misschien was het een kalf of een smalree. Zijn hals lag in een vreemde knik en een vochtig tongetje was zichtbaar tussen de donzige lippen. Even bewonderde ze zijn ranke en fluwelen schoonheid. *Vergeefs. Voorbij. Niet meer.*

'Ik kan de rentmeester voor u bellen,' bood ze aan.

'We hebben de politie al gebeld. De kinderen zijn zo geschrokken. We wachten nu op de politie. Maar we konden er echt niks aan doen.'

Het was maar de vraag of de politie de man zou wijzen op het feit dat de ree hem toekwam, en dat een plaatselijke bewoner het dode beest zonder aarzelen mee zou nemen om het naar de slager te brengen. Al woonde Julia nog maar enkele maanden op het platteland, ze werd zich niet zonder zelfspot bewust van een zeker overwicht op het grote gezinshoofd dat zijn vrouw als verkeersregelaar op de verlaten bosweg had geplaatst, en zijn kinderen had verboden de auto te verlaten.

'Misschien kan ik u helpen hem in de berm te leggen,' stelde ze voor. 'Er is hier nauwelijks verkeer op

dit uur maar wie uit de bocht komt kan toch behoorlijk schrikken, en het is al bijna donker. Of denkt u dat de politie hier snel zal zijn?’

‘Ze hadden het over twintig minuten. Maar u hebt gelijk, we staan hier vlak na de bocht.’

Julia vermande zich en bukte naar de voorpoten. Ze wilde dat de man de achterpoten zou nemen, om te voorkomen dat haar blik zou vallen op de schokkerige en slordige bewegingen van de kop tussen zijn voeten. Maar de ree was zwaarder dan ze verwachtte en de afstand naar de berm maar klein. Eén vloeiende beweging volstond om hem voorzichtig in bijna dezelfde houding neer te leggen op de natte bladeren langs de weg.

In een opwelling hurkte Julia naast het kadaver om met stadse piëteit de kop in een wat vanzelfsprekender houding te leggen. Gedurende een langgerekt moment leek alles, al het tastbare dat haar omringde, samen te smelten in de bolronde, glanzende duisternis van het reeënoog bij haar linkervoet. Ragfijne, gitzwarte wimpers omkransten wat weerspiegeld werd in het dode oog: zonder op te kijken zag Julia hoe boven haar een kathedraal verrees van honderd jaar oude, hoog opgesnoeide eiken en bijna kale takken, die elkaar omstrengelden in de nok en scherp afstaken tegen het laatste licht van de najaarshemel.

‘Ik kan geloof ik niet veel meer voor u doen,’ zei ze, ‘maar als er nog iets is: ik woon in het rode huis aan uw rechterhand als u terugrijdt, het is niet meer dan

achthonderd meter.' De man en de vrouw bedankten haar en na een vriendelijk knikje naar de kinderen achter de autoruit liet ze het gezin achter in de vallende duisternis.

Enkele uren later nipten Julia en haar man aan een bloody mary, toen ze werden opgeschrikt doordat met grote heftigheid aan de koperen bel bij de voordeur werd getrokken. Onder het rieten afdak stond een kleine pafferige vrouw, die moeite had haar opwinding de baas te blijven. Ze was achter een verwilderde hond aan gereden, een hond die niet aan de kant wilde gaan en die zich schuw en eigenaardig had gedragen. Of de hond misschien van hen was? Maar Julia en haar man hadden geen hond. Ze beloofden de vrouw dat ze de komende dagen naar het beest zouden uitkijken, en het kostte moeite hun gezicht in de plooi te houden tot de voordeur in het slot gevallen was.

'Vervelend, het platteland,' zei Kasper. Hij zette een vonkenscherm voor de haard en zijn profiel lichtte rossig op in de gloed van het vuur. 'Er gebeurt hier nooit iets. Of voel jij je bedreigd?'

Julia schoot in de lach. Toen hun plotselinge keuze voor het buitenleven bekend werd waren hun kennissen in twee kampen uiteengevallen. Wacht maar tot de winter aanbreekt, hadden sommigen gewaarschuwd, je wordt er gek van verveling en je moet voor derderangs vertier altijd minstens anderhalf uur rijden! Weer anderen hadden gewezen op de enorme ge-

varen van het isolement. Een collega van Kasper had iets gelezen over Poolse roofbendes die Oost-Nederland onveilig zouden maken en drukte Julia op het hart nooit open te doen als zij alleen thuis was.

‘De Poolse Roofbendes Vallen Aan!’ riep Julia in de telefoon toen ze voor het eerst alleen thuis was terwijl een gierende storm met veel geraas aan de luiken van het huis rukte. Ze wist dat haar spot overmoedig was, want ze worstelde wel degelijk met de vraag of ze opgewassen zou zijn tegen de eenzaamheid wanneer Kasper in de Randstad of in het buitenland verkeerde. Ze had zichzelf twee jaar gegeven om die vraag te beantwoorden.

Nu de eerste winter zich onmiskenbaar aankondigde met zijn eindeloze avonden was ze wat blij dat Kasper drie dagen geleden met stapels dossiers in zijn bagage besloten had om tot het nieuwe jaar te blijven. Hij sloeg een arm om haar middel en zei: ‘En gaan we nu eindelijk eens kijken hoe het met die lamsschenkeltjes gaat? Ik barst van de honger.’

Pas onder het eten vond ze gelegenheid hem over de dode ree te vertellen. ‘Het was zo jammer. En ik kan het niet helpen, maar ik zag er ook een slecht voortekenen in.’

Twee opgetrokken wenkbrauwen en natuurlijk een spottende verbazing in zijn stem. Geen vraag. Alleen herhaling. ‘Een voortekenen.’

‘Nou ja, zo nutteloos. Zo nutteloos en zonde. Volmaakte schoonheid die nu al ergens ligt te vergaan.’

‘Misschien hangt ze ergens op een koele plek leeg te bloeden en wacht ze op haar ultieme bestemming. Bij voorkeur op jouw of mijn bord!’ Met een vluchtige kus op haar slaap liet hij haar achter en liep naar de schuur om hout te halen.

‘Het was een bokje,’ mompelde Julia knorrig terwijl ze de tafel afruimde. Even later hoorde ze Kasper in de woonkamer rommelen en in het vuur porren. Toen riep hij opeens: ‘Je ziet de dingen veel te somber, Specht. Omdat je onzeker bent.’

HETE LUCHT

Nog voordat Julia ontwaakte raakte haar sluimerend bewustzijn heel even gegrepen door de eigenaardige gedachte dat haar tanden waren geleend. Dat de tanden in haar mond, al die goed onderhouden geglazuurde en gerepareerde stukjes been die in kerngezond tandvlees wortelden, niet aan haar toebehoorden. Ze voelde het ruwe flanel van het laken onder haar wang, en wist dat de gedachte een droom geweest was. Dat ze eigenlijk had gedroomd dat niet zij, maar de tanden zelf hun vorm hadden geleend voor de korte duur van haar bestaan, en dat hetzelfde gold voor alle weefsels waaruit zij was samengesteld. Ze had zichzelf gezien als een onmeetbare verzameling van kronkelende cellen en terwijl ze zich op haar rug draaide vroeg ze zich af of ze een hersenschim was. Iemand die niet echt bestond. Ze opende haar ogen.

Elf maanden waren verstreken sinds ze zich over de

dode ree gebogen had. Het weer zat mee, dit najaar. Met lichtvoetige grimmigheid realiseerde ze zich dat vier dagen eerder de wintertijd was ingegaan. *God De Vader In De Lichtgevende Hemelen Woonachtig, bent U de grapneus die mij wakker maakt om mij te zeggen dat mijn zomertijd voorbij is?* Het was verleidelijk om nu te blijven liggen in de dierlijke warmte onder de dekens, om niets te doen, geen vragen te beantwoorden, gewoon te wachten op dat nog altijd betoverende ogenblik waarop Kasper ontwaakte, en haar aanwezigheid ontdekte met het spoor van blijde verrassing dat al die lange jaren van hun samenzijn had overleefd. Maar na een eerste beker koffie, stilletjes gezet om hem niet wakker te maken, boog ze zich over hem heen en fluis-terde: 'Ik móét naar buiten, het is te mooi, ik ben een uurtje weg.' Hij glimlachte, half in slaap, en knorde instemmend.

'Als ik langer wegblijf zie ik je vanavond in Amsterdam,' zei ze terwijl ze in haar kleren schoot. 'Dag lief, we bellen, verslaap je niet.' En geruisloos trok ze de deur van de slaapkamer achter zich dicht.

De najaarszon stond laag aan de hemel, waardoor hij ondanks het vroege uur ongepast fel leek. Ze voelde de voorzichtige belofte van warmte in haar rug toen ze voorbij Het Slotje rechtsaf sloeg en het eindeloze Schoollaantje zich voor haar uitstreckte. Het vroege uur, het ritme van haar voetstap brachten haar spoedig in een staat van louter zijn. Ademloos lopen

noemde Julia dit. Ze kende het van jongs af aan, die stille overgave aan het moment, het samenvallen met alle dingen. In alle struiken trilde of ritselde iets. Piepkleine vogelgeluidjes namen hun plek in het almaar uitdijende heelal in; niets viel weg, niets raakte verloren. Het kleinste niet, dat zijn plaats kende te midden van het grootste wat de vroege oktoberochtend te bieden had: de stilte. Julia boog het hoofd, en nog behoedzamer gingen haar voetstappen. Ze wilde niet geluidloos lopen, maar zonder nodeloos geluid. Zonder slordigheid, zodat de rubberen zolen van haar laarzen muziek maakten op de stenige bodem of in het gras van de middenberm.

Het Schoollaantje bolde licht en strekte zich zonder bochten uit, als een dijkje in het bos. En toen ze even later zonder reden opkeek liepen ze in alle rust het beeld in, als boodschappers uit een andere wereld.

Julia bleef niet staan, dat zou te waakzaam lijken, maar ze vertraagde haar pas, haar mond ging uit ontzag een beetje open. Zover het oog reikte schitterde achter hen het vuur dat door de lage herfstzon op het felgekleurde blad getoverd werd. De beide reën schrokken niet van haar, het was alsof ze ondanks haar aanwezigheid besloten hadden de oversteek te wagen. De voorste snuffelde aan het gras, en ook de tweede hield de hals omlaag terwijl ze de paar passen naar het midden van de weg kalm en bedachtzaam zetten. Daar stonden ze stil en tilden tegelijkertijd hun kop op. Een tiental seconden namen ze zonder

angst of nieuwsgierigheid de wandelaarster in zich op, toen vervolgden ze hun weg.

Zij die door het vuur gaan.

Julia bereikte het punt waar ze waren overgestoken en keek vertederd naar de afdruk van hun kleine scherpe tenen in het zand. In het bos was van de reeën geen spoor meer te bekennen en ze slenterde verder, intens tevreden met het begin van deze dag. Nauwelijks een kwartiertje later nam ze halfbewust een schimmige beweging waar, zowat aan het einde van het laantje. Ondanks de nevelige contouren meende ze dat het vier vroege mountainbikers moesten zijn.

Met dichtgeknepen ogen schatte ze de afstand tot haar vier ruiters van de apocalyps en ze besloot meteen rechtsaf te slaan, om een ontmoeting te vermijden en de illusie te bewaren dat deze ochtend het bos van haar alleen was. Ze begreep niet dat het moment van extase gewoon voorgoed voorbij was, ze zocht naar de mogelijkheid om het in stand te houden. Niet dat ze opzag tegen de korte groet die misschien zou worden uitgewisseld wanneer hun wegen elkaar kruisten, het 'hoi' of 'mogge' of 'goedag'. Ze wist dat ze ook zou moeten luisteren naar het langdurig aanzwellen en wegsterven van de geluiden die horen bij hun sport: het gesnuif en gehijg en gegrom en de zuijgende herrie van hun banden in de modder; en omdat ze hen van verre aan zag komen zou die ongepaste verstoring van de stilte nog veel langer duren dan wanneer ze onverwacht uit een zijweg te voorschijn waren gekomen.

Om te verklaren waarnaar ze keek, voegde ze zonder haperen een geluid bij het onscherpe plaatje in de verte, terwijl ze zo-even juist dankzij gekwetter en geritsel een volmaakte stilte had ervaren. Julia was niet van plan lang stil te staan bij die schijnbare tegenstrijdigheid. Ze was er al een leven lang aan gewend dat alle dingen makkelijk in hun tegendeel verkeerden; de paradox zat haar als het ware in het bloed. Bovendien was dit een morgen om nergens lang bij stil te staan en iedere gedachte los te laten zodra die in haar opkwam. Ze wilde de doelloosheid koesteren voordat de dag met al zijn plichtplegingen zich op haar stortte.

Maar hebben mensen iets te willen, als het om hun gedachten gaat? Zodra ze afsloeg om de sportende mannen te ontlopen, veranderde de begroeiing, waardoor de vraag wat stilte eigenlijk is zich nogmaals opdrong: schuin naar rechts voerde het pad haar door zo'n vergeten en verwaarloosd perceel dennenbomen, waaronder dotten mos merkwaardig felgroen afstaken tegen de decimeters dikke, golvende laag van grijsbruine dennennaalden, die als een natuurlijke geluidsdemper elk gerucht in zich leek op te zuigen. Julia keek spiedend om zich heen of zij nog enige beweging van de reeën zag, maar meer nog spitste ze haar oren om het kleinste twijgje onder hun spleet-hoefjes te horen breken, tot ze besepte dat hier de stilte zo volkomen was dat het leek of ze met doofheid was geslagen.

Het was alsof ze onder water wandelde, wat nog ver-

sterkt werd doordat dit sombere stuk bos een ideale voedingsbodem voor de grote stinkzwam bleek te zijn. Links en rechts verrezen de hagelwitte tampe-loeres met hun smalle grijze hoedjes, die Julia altijd aan koralen deden denken. Ze voelde hoe haar voeten loskwamen van de aarde en met een borrelende snorkelpijp in haar mond zweefde ze tussen de dennen door, terwijl de zwammen onder haar zich vermenigvuldigden, en als een rif vol *Phallus impudicus* wiegden met de stroom van de turkooizen wateren waarin een dame dobberde die zich vergaapte aan diertjes die op planten leken. Zo verwisselde ze eigenhandig het louter zijn voor de onstuitbare terreur van haar verbeelding.

Ze wist heel goed dat ze erbij liep als een grijze muis, die wat er restte van haar figuur verstopt had in haar vormeloze driekwart hobbezakjas, die lekker zat in elk seizoen. Niets verried dat de mevrouw die op de vroege morgen ongehaast wat wandelde, zojuist tussen twee stappen door het lichaam van een zeenimf had geleend, het lichaam dat ze zich herinnerde als de dag van gisteren, ondanks het trage afscheid ervan in het decennium dat achter haar lag.

Het verbaasde haar dat de grote stinkzwam en vooral zijn onmiskenbare gelijkenis met het mannelijk lid in opgerichte staat, haar aan de wondere wereld van de diepzee deden denken. Zou dat iets verraden over haar seksualiteit? Was ze behalve vormeloos nu ook verdord aan het geraken? Om te voorkomen dat het

kroost uit de hogere kringen zou worden blootgesteld aan de schandelijke aanblik van de witte pikken trokken negentiende-eeuwse gouvernantes voor dag en dauw het bos in om ze te verwijderen. Wat was die ingesnoerde juffrouwen daarbij door het hoofd geschoten? Had een van hen hoopvol uitgekeken naar de twintigste eeuw, die voor háár in het verschiët lag?

Julia zette een paar passen buiten het pad en boog zich over een verwelkte zwam, die in zijn eigen slijm was neergezegen. Opeens zag ze de resten van de Twin Towers. Vurig bad ze dat het omineuze beeld van hun ineenstorting haar niet beletten zou te blijven hopen op verlichting in alweer een nieuwe eeuw.

En alsof het landschap zelf die laatste gedachte wilde onderschrijven voerde het Julia een poosje later vanuit de duisternis naar een open veld. Aan haar rechterhand een kleine strook van hoge oude beuken. Ze ademde diep. *Tot in de alveolen*, zoals haar in haar kinderjaren onuitwisbaar was ingeprent. Terwijl ze in gedachten door het donkere bos van haar verbeelding wandelde had de najaarszon zijn kans gegrepen, en was de frisse ochtendlucht met tintelende warmte volgestroomd. Julia knoopte haar sjaal wat losser. Terwijl ze haar handschoenen uittrok en in haar jaszak propte werd ze zich langzaam bewust van een derde, veel verrassender verandering.

Aarzelend zette ze een paar stappen.

Het gezang van kerkklokken woei haar vanuit het westen tegemoet, betoverend, maar onverklaarbaar.

Het kon niet later zijn dan kwart voor negen, en het was donderdag, dus met een zondagsdienst kon het aanzwellend gebeier niet te maken hebben. Een begrafenisdienst misschien? Julia voelde de warmte van de nieuwe dag op haar gezicht en handen, haar pupillen vernauwden zich, waardoor de zee van licht haar niet verblindde, maar de sensaties in haar oor lieten zich niet inperken. Het klokgebeier zwol aan tot heel de hemel een gewelf werd van geluid en in haar rug hoorde ze nu ook de beuken ruisen als verscholen slagwerk. De hoge kreten van een buizerd, ritmisch en misplaatst verdrietig, vormden een vreemde solo toen hij opschrok van een tak en langs de bosrand zweefde. Ze hoorde hoe een langzaam stampend ritme van onder deze klanken ontstond en aanzwol tot het de hele symfonie bepaalde. Overstemde. Wat was het? Ze draaide zich om omdat het geluid van achteren leek te komen: een zuigend hijgen, een sissend zuchten, dat steeds een paar seconden aanhield en dan abrupt verdween. Daar was het weer! En weer draaide ze zich om, het leek van alle kanten nu te komen. Wat? En waarom dacht ze nu aan Kasper die geknield vooroverboog om door een koperen buis het zieltogende haardvuur aan te blazen?

En toen wist ze het.

Ze wist waarom ze aan hem dacht en ook waarnaar haar ogen moesten zoeken toen ze zich nogmaals omdraaide om het beeld te vinden dat hoorde bij de klank. Half struikelend begon ze achteruit te lopen,

het open veld in. Ze liet zich nu niet meer bedotten door de elegant gespreide takken van de beuken die met hun vurig blad haar blik vertroebelden. Dwars door het luchtige gebladerte ontwaarde ze een vorm, groter en dichterbij dan ze verwachtte. En kleuren: felle strepen blauw en geel. Maar nee, de strepen bleken letters en haar lippen probeerden een woord te vormen. RO... ROP... UROP..., maar het raadsel gaf zich nog niet prijs. Terwijl ze de afstand tot de beuken struikelend vergrootte, en luidkeels 'Jo!' riep, 'Ho! Jo-ho!', steeg de luchtballon onstuitbaar tot boven de toppen van de beuken waar hij zijn vorstelijke plaats veroverde in de hemel boven haar.

Julia's opgetogen armen zakten langs haar lichaam. Verloren stond ze in het veld te hijgen. Ze was te ver gelopen om nog in de bosrand weg te schieten als een bange muis. Ze stond daar roerloos en volkomen uitgeblust. Als er een jachtseizoen op loslopende middelbare vrouwen zou bestaan was zij nu reddeloos. Het waren de gele sterren op het blauwe doek waardoor ze begreep dat de ballon reclame maakte voor EUROPA. Nog even vocht ze een verloren strijd. Ik moet groter zijn dan dit, dacht ze. Ik wil me hier na vier jaar niet meer zo door laten raken. Maar het was vergeefs. Weerloos gaf ze zich over aan het denkbeeld dat het haar eigen adem was waardoor het enorme ding bleef drijven in de lucht. Dat het haar adem had gestolen en haarzelf maar net voldoende zuurstof liet om tien minuten later de terugkeer te aanvaarden.